

προσωπείο

προσωπείο, το, ουσ. [<μτγν. προσωπεῖον], το προσωπείο. **1.** η μάσκα: «με το προσωπείο που φορούσε, δεν μπορούσε κανένας μας να τον αναγνωρίσει». **2.** υποκριτική συμπεριφορά ή στάση που προβάλλουμε για να καλύψουμε τις πραγματικές μας προθέσεις, ιδίως για να εξαπατήσουμε κάποιον ή κάποιους: «με το προσωπείο της γοητείας που διαθέτει, ξεγέλασε πολλές γυναίκες». (Λαϊκό τραγούδι: *κατηγορώ την προστυχιά και την πλεονεξία, το **προσωπείο** της ψευτιάς τη μαύρη δυστυχία*).

- αφαιρώ το προσωπείο, βλ. φρ. πετώ το προσωπείο·

- βγάζω το προσωπείο, βλ. φρ. πετώ το προσωπείο·

- έπεσε το προσωπείο του, αποκαλύφθηκε ποιος πραγματικά ήταν, ξεμπροστιάστηκε: «μας έκανε τον καλό και τον τίμιο, αλλά, μόλις έπεσε το προσωπείο του, τότε καταλάβαμε τι κουμάσι ήταν!»·

- πετώ το προσωπείο, αφήνω την υποκριτική στάση που κρατούσα και παρουσιάζω τον πραγματικό μου εαυτό, αποκαλύπτω τις πραγματικές μου προθέσεις: «στην αρχή καθόμουν σαν άκακο αρνάκι και τους άκουγα χωρίς ν' αντιδρώ, αλλά μόλις πέταξα το προσωπείο κι απαίτησα δυναμικά το δίκιο μου, έκατσαν όλοι στ' αβγά τους»·

- ρίχνω το προσωπείο, βλ. φρ. πετώ το προσωπείο·

- του αφαιρώ το προσωπείο, αποκαλύπτω την υποκριτική του στάση, αποκαλύπτω ποιος πραγματικά είναι, τον ξεμπροστιάζω: «μας παρουσιαζόταν συνέχεια για καλός και τίμος και μόνο όταν του αφαίρεσα το προσωπείο, κατάλαβαν όλοι τι παλιάνθρωπος ήταν!»·

- του βγάζω το προσωπείο, βλ. φρ. του αφαιρώ το προσωπείο.

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας